

Розділ II. ТЕОРЕТИКО-МИСТЕЦЬКІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Part II. THEORETICAL AND ARTISTIC ASPECTS OF THE UKRAINIAN CULTURE

УДК 008:7.78.03.004.77

**КАТЕГОРИЗАЦІЯ ЕЛЕКТРОННОЇ МУЗИКИ : АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ**

Сергій Лазарєв – кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри «Музичного мистецтва естради»,
Академія мистецтв ім. П. Чубинського Київ
<https://orcid.org/0000-0002-1259-7073>
DOI: <https://doi.org/sergio.mega.cts.records@gmail.com>

Дане дослідження електронної музики присвячене аспектам систематизації її класифікації в перспективі модернізації системи категоризації музичних інтернет-платформ. Вивчаються стильові та підстильові категорії, позначені як «*genre*» та «*sub-genre*» на популярних міжнародних музичних платформах *Beatport*, *Traxsource* та *Music Worx*. Проведено порівняльний аналіз категорій і підкатегорій, у результаті виявлено їх подібності та відмінності. Проведено кількісну оцінку наявних музичних творів на платформах. Дослідження проілюстровано діаграмою, що демонструє відсоткове співвідношення кількості творів у категоріях на платформі *Traxsource*. Проведений аналіз дозволив зробити висновок про відсутність загальноприйнятої системи класифікації масової електронної музики. У результаті дослідження запропонована «*підсистема маркерів*» розпізнавання, яка буде більш орієнтована на індивідуальність та буде враховувати характер і емоційний стан, а також навігацію вебсайтом.

Ключові слова: масова культура, електронна музика, категоризація електронної музики, музичний стиль, музичні інтернет-платформи.

Актуальність проблеми. До вивчення різних аспектів буття електронної музики та її категоризації зверталися західні дослідники та вітчизняні вчені. Переважна більшість праць науковців присвячено академічній електронній музиці, вивченню творчості її авторів. Неакадемічна електронна музика у вітчизняній науці вивчена значно менше і потребує поглибленого дослідження, особливо в контексті її систематизації, категоризації та перспектив розвитку як феномену в цілому, так і окремих течій та напрямів.

У першій чверті XXI століття можемо спостерігати значний розвиток різноманітних напрямів музичного мистецтва. Не є виключенням і електронна музика. В динамічному розвитку технологій утворюється плідний ґрунт для появи нових стилів, їх інтеграції та диференціації. Процеси розгалуження і змішування течій відбуваються як в академічній, так і неакадемічній сферах. Остання, безперечно, кількісно домінує за обсягом і являє собою широкий спектр музичних стильових напрямів, представлений в зрізі наявних на спеціалізованих міжнародних музичних платформах (*Beatport*, *Traxsource*, *Music Worx* та ін.) у приголомшливій кількості – майже десяти мільйонів творів [4]¹ Значне поширення електронної музики в світі за перші 25 років XXI століття закономірно дозволяє прогнозувати її подальший активний розвиток. Серед основних критеріїв розгалуження і перехрестя стилів електронної музики значимо прояви впливу світової музичної індустрії, а саме стандартів, що диктують міжнародні музичні платформи. В цьому дослідженні з'ясуємо стан цих процесів і розглянемо можливі перспективи, враховуючи історію розвитку електронної музики та об'єктивні актуальні дані.

Виклад основного матеріалу дослідження. Академічна електронна музика, маючи столітню історію в Україні і понад сто п'ятдесят років історичного шляху в світовому масштабі, є джерелом надходження інновацій до широкого загалу і джерелом запозичень для авторів, які звертаються до масових напрямів, тяжіє здебільшого до різноманіття у жанровій системі. В стильовому ракурсі тут можемо зазначити індивідуальний авторський стиль композиторів, а саме стиль Штокхаузена, стиль Кейджа тощо. Разом із тим, буття академічної електронної музики в мистецькому, соціокультурному просторі не передбачає внутрішніх запозичень з огляду на відсутність прихильності до законів масової культури та схильності до масового тиражування, а також з огляду на недоцільність, пов'язану з втратою оригінальності. Отже, можемо констатувати стійкий джерельний музичний феномен з усталеною жанровою палітрою, при цьому завжди відкритий до інновацій. На відміну від академічного сектору, неакадемічна масова електронна музика демонструє широку стильову систему

і вельми обмежену жанрову мапу, «яка перебуває в процесі формування. Проте можна виділити такі усталені жанри, як «ремікс», «меш-ап», «ді-джей мікс»» [3; 122]. Беручи до уваги принципи маскульту, де превалюють закони ринку, конкуренція і отримання прибутку, спостерігаємо динамічний розвиток мережі стилів і підстилів, процеси їх розгалуження і змішування.

Як бачимо, класифікація музичних стилів постає актуальним питанням у сучасному мистецькому просторі галузі неакадемічної електронної музики. Історично саме початок ХХІ століття з розвинутою мережею інтернет, започаткуванням міжнародних музичних платформ і стрімким науково-технічним прогресом сучасної цифрової цивілізації можна вважати періодом, коли електронна масова музика показала стійке зростання і, як наслідок, загальне превалювання. Отже, зважаючи на історичний контекст, розглянемо базові напрями неакадемічної електронної музики з огляду на наступні періоди часу: предтечі та становлення (друга половина ХХ ст.), розвиток та домінування (початок ХХІ ст.). Саме останній період представляє найбільший інтерес для даного дослідження. Незважаючи на те, що кількість стилів постійно зростає, більшість дослідників неакадемічної електронної музики у вітчизняному науковому дискурсі віддають перевагу її умовному розподілу, виділяючи, переважно, до 10 основних стильових категорій. Так, український дослідник О. Бойко визначає, на його погляд, «провідні напрями танцювальної музики (передусім електронної)» [1; 112], серед яких: техно (*Techno*), брейкбїт (*Breakbeat*), електро (*Electro*), хаус (*House*), ейсид (*Acid*), транс (*Trance*), диско (*Disco*), індастріал (*Industrial*), хїп-хоп (*Hip-Hop*) (включаючи реп та *RnB*).

Західні дослідники пропонують тотожний погляд. *R. Snoman* розглядає вісім основних напрямів: хаус (*House*), транс (*Trance*), ю кей гереж (*UK Garage*), техно (*Techno*), хїп-хоп (реп) (*Hip-Hop (Rap)*), трїп-хоп (*Trip-Hop*), ембієнт (*Ambient/Chill-Out*) та драм-енд-бейс (*Drum-N-Bass*). *P. Kriss* виділяє п'ять основних течій: хаус/дїп хаус (*House/Deep House*), транс/апліфтінг транс (*Trance/Uplifting Trance*), техно (*Techno*), ембієнт (*Ambient*) та драм-енд-бейс (*Drum-N-Bass*) [7].

Міжнародні музичні платформи та незалежні інтернет-медіа демонструють ширший підхід у категоризації напрямів електронної музики. Так, вітчизняний мистецтвознавець А. Бондаренко, вивчаючи класифікацію неакадемічної електронної музики, серед інших спирається на відкриті електронні ресурси *Ishkur's Guide to Electronic Music* (<https://music.ishkur.com/>) та *Allmusicguide* (<https://www.allmusic.com/>) які представляють своє бачення розподілу такої музики на категорії [2]. Так, вебсайт *Ishkur's Guide to Electronic Music*, що має розважальний характер, виділяє 26 категорій, пов'язуючи їх на схемі за історичним принципом походження: бейс (*Bass*), брейкбїт (*Breakbeat*), даунтемпо (*Downtempo*), драм енд бейс (*Drum n Bass*), електро (*Electro*), ейсид (*Acid*), ембієнт (*Ambient*), євродиско (*Eurodisco*), європоп (*Europop*), євротранс (*Eurotrance*), євротреш (*Eurotrash*), гараж (*Garage*), хард-данс (*Hard Dance*), хардкор (*Hardcore*), хїп-хоп (*Hip Hop*), хаус (*House*), інтелїдженд денс м'юзїк (*IDM*), індастріал (*Industrial*), прогресив (*Progressive*), псай-транс (*Psy Trance*), тек-хаус (*Tech House*), техно (*Techno*), транс (*Trance*), урбан (*Urban*), чїл-аут (*Chill-Out*), чїптюн (*Chiptune*). Такий розподїл є доволї громїздким і включає межовї категорїї, вартї узагальнення. Таку категорїю як хард-денс (*Hard Dance*), можна віднести до хардкор (*hardcore*), а євротранс (*Eurotrance*), відповідно, можна віднести до категорїї транс (*Trance*). *Ishkur's Guide to Electronic Music* також містить категорїю європоп (*Europop*), що являє собою надто загальну збірну формацію. В свою чергу *Allmusicguide* демонструє лаконїчніший підхід і визначає 7 категорїї: даунтемпо (*Downtempo*), джангл (*Jungle*), драм енд бейс (*Drum'n'Bass*), експериментальна електронїка (*Experimental Electronic*), транс (*Trance*), техно (*Techno*), хаус (*House*).

Найбільш цікавий підхід у категоризації напрямів масової електронної музики демонструють комерційні вузькоспрямованї міжнароднї музичнї інтернет-платформи що спеціалїзуються саме на цїй музицї і в ракурсі класифїкацїї ще не були вивченї у наукових дослідженнях. Для чїткішого визначення власної позицїї зробимо аналіз палїтри напрямів, яку пропонують міжнароднї музичнї інтернет-ресурси *Beatport* (www.beatport.com), *Traxsource* (www.tracksources.com) та *Music Worx* (www.musicworx.com).

Так, *Beatport* виділяє тридцять три окремї категорїї, а саме: 140 / дїп дабстеп / граїм (140 / *Deep Dubstep / Grime*); афро хаус (*Afro House*); Амапїано (*Amapiano*); бас / клуб (*Bass / Club*); бас хаус (*Bass House*); брейкс / брейкбїт / юкеї бейс (*Breaks / Breakbeat / UK Bass*); денс / електро поп (*Dance / Electro Pop*); дїп хаус (*Deep House*); дїджей тулз (*DJ Tools*); драм енд бейс (*Drum & Bass*); (*Dubstep*); електро (класїк, детройт, модерн) (*Electro (Classic, Detroit, Modern)*); електронїка (*Electronica*); фанкї хаус (*Funky House*); хард денс / хардкор / нео рейв (*Hard Dance / Hardcore / Neo Rave*); хард техно (*Hard Techno*); хаус (*House*); інді денс (*Indie Dance*); джекїн хаус (*Jacking House*); мейнстедж (*Mainstage*); мелодїк хаус & техно (*Melodic House & Techno*); мїнїмал / дїп тек (*Minimal / Deep Tech*); ню диско / диско (*Nu Disco / Disco*); органїк хаус / даунтемпо (*Organic House / Downtempo*); прогресив хаус (*Progressive House*); псай транс (*Psy-Trance*); тек хаус (*Tech House*); техно (пїк тайм / драйвїн) (*Techno (Peak Time / Driving)*); техно (роу / дїп / хїпнотїк) (*Techno (Raw / Deep / Hypnotic)*); треп / вейв (*Trap / Wave*); юкеї гереж / бейслайн (*UK Garage / Bassline*).

Tracksource визначає двадцять шість категорій: хаус (*House*); діп хаус (*Deep House*); соулфул хаус (*Soulful House*); гараж (*Garage*); афро хаус (*Afro House*); ню диско / інді денс (*Nu Disco / Indie Dance*); джекін хаус (*Jacking House*); тек хаус (*Tech House*); техно (*Techno*); класік хаус (*Classic House*); соул / фанк / диско (*Soul / Funk / Disco*); афро / латін / бразиліан (*Afro / Latin / Brazilian*); мелодик / прогресив хаус (*Melodic / Progressive House*); мінімал / діп тек (*Minimal / Deep Tech*); лаунж / чіл аут (*Lounge / Chill Out*); електроніка (*Electronica*); брокен біт / ню джаз (*Broken Beat / Nu-Jazz*); електро хаус (*Electro House*); лефтфілд (*Leftfield*); ар енд бі / хіп хоп (*R&B / Hip Hop*); стемз (*STEMS*); саундз (*Sounds*), семплз & лупс (*Samples & Loops*); діджей тулз (*DJ Tools*); акапела (*Acapella*); бітс (*Beats*); ефікsez (*Efx*).

Платформа *Music Worx* пропонує розподіл на тридцять чотири основні категорії: афро хаус (*Afro House*); амапіано (*Amapiano*); бейс хаус (*Bass House*); біг рум (*Big Room*); брейкс / брейкбіт (*Breaks – Breakbeat*); чіл хаус (*Chill House*); денс (*Dance*); діп хаус (*Deep House*); діджей тулз (*DJ Tools*); драм н бейс (*Drum N Bass – Dubstep*); електро (*Electro*); електро хаус (*Electro House*); електроніка (*Electronica*); ф'юче хаус (*Future House*); хардкор (*Hardcore*); хіп-хоп (*Hip-Hop*); хаус (*House*); хаус – даунтемпо (*House – Downtempo*); хаус – соулфул & вокал (*House – Soulful & Vocal*); хаус – трайбал (*House – Tribal*); інді денс – ню диско (*Indie Dance – Nu Disco*); джекін хаус (*Jacking House*); латін (*Latin*); лофай (*LoFi*); мелодик хаус – тек (*Melodic House – Tech*); мінімал (*Minimal*); ар енд бі (*R&B*); техно – діп (*Techno – Deep*); техно – рейв (*Techno – Rave*); транс (*Trance*); транс – псай транс (*Trance – Psy Trance*).

Така кількість і різноманіття напрямів виправдана попитом користувачів платформ та обумовлена їх вузькою спеціалізацією. Платформи чутливо реагують на процеси утворення нових стилів і підстилів та виділяють окреме місце кожній категорії у разі її достатньої затребуваності. Зазначені платформи сфокусовані на роботі з ді-джеями, які є основними носіями та розповсюджувачами електронної музики масового зразку. Саме ді-джеї є ланкою, яка зв'язує названі вище платформи з аудиторією, вони напряму контактують з кінцевими споживачами і, таким чином, безпосередньо впливають на популярність тих або інших музичних стилів і течій. Цей зв'язок також зумовив появу дуже специфічних категорій: *STEMS*; *Sounds*, *Samples & Loops*; *DJ Tools*; *Acapella*; *Beats*; *Efx* (виділені в таблиці 1 сірим кольором). Наведені категорії не є стильовими, вони містять допоміжні складові у роботі ді-джеїв на сцені або можуть бути використані у студійній роботі музичних продюсерів.

Повертаючись до аналізу наведених даних зазначимо, що платформи, базуючись на комерційному підході, виділили в окремі категорії деякі підстилі та нестильові формації. Для зручнішого наочного порівняння, представлені на усіх трьох платформах категорії наведені у таблиці (див. таблицю 1), де також застосований їх розподіл на 8 базових стилів: хіп-хоп (*Hip-Hop*), хаус (*House*), техно (*Techno*), транс (*Trance*), хардкор (*Hardcore*), брейкбіт (*Breakbeat*), даб (*Dub*), та ембієнт (*Ambient*) [3].

Таблиця 1.

	Beatport	Tracksource	Music Worx
House	Afro House; Amapiano; Bass House; Deep House; Funky House; House; Jacking House; Organic House/Downtempo; Mainstage; Melodic House; Nu Disco/Disco; Progressive House; Tech House; UK Garage/Bassline.	Afro House; Afro / Latin / Brazilian; Classic House; Dance/Electro Pop; Deep House; House; Jacking House; Electro House; Leftfield; Melodic House/ Progressive Soulful House; Disco; Garage.	Afro House; Amapiano; Bass House; Big Room; Chill House; Dance; Future House; House; House – Tribal; Melodic House; House – Soulful & Vocal; die Dance – Nu Disco.
Techno	Melodic Techno; Minimal / Deep Tech; Techno (Peak Time / Driving); Techno (Raw / Deep / Hypnotic).	Techno; Minimal / Deep Tech.	Melodic Tech; Techno – Deep; Techno – Rave; Minimal.
Trance	Psy-Trance; Trance (Main Floor); Trance (Raw / Deep / Hypnotic).	-	Psy Trance; Trance.
Hardcore	Hard Dance / Hardcore / Neo Rave; Hard Techno.	-	ardcore – Hard Dance.

Hip-Hop	Trap / Wave	R&B / Hip Hop; Soul / Funk.	Hip-Hop; R&B.
Breakbeat	Electro (Classic, Detroit, Modern); Bass / Club; Breaks / Breakbeat / UK Bass; Drum & Bass.	Broken Beat / Nu-Jazz.	Breaks – Breakbeat; Drum N Bass.
Ambient	Electronica.	Lounge / Chill Out; Electronica.	Electronica; LoFi.
Dub	140 / Deep Dubstep / Grime; Dubstep.	-	Dubstep.
DJ Tools	DJ Tools.	STEMS; Sounds, Samples & Loops; DJ Tools; Acapella; Beats; Efx.	DJ Tools.

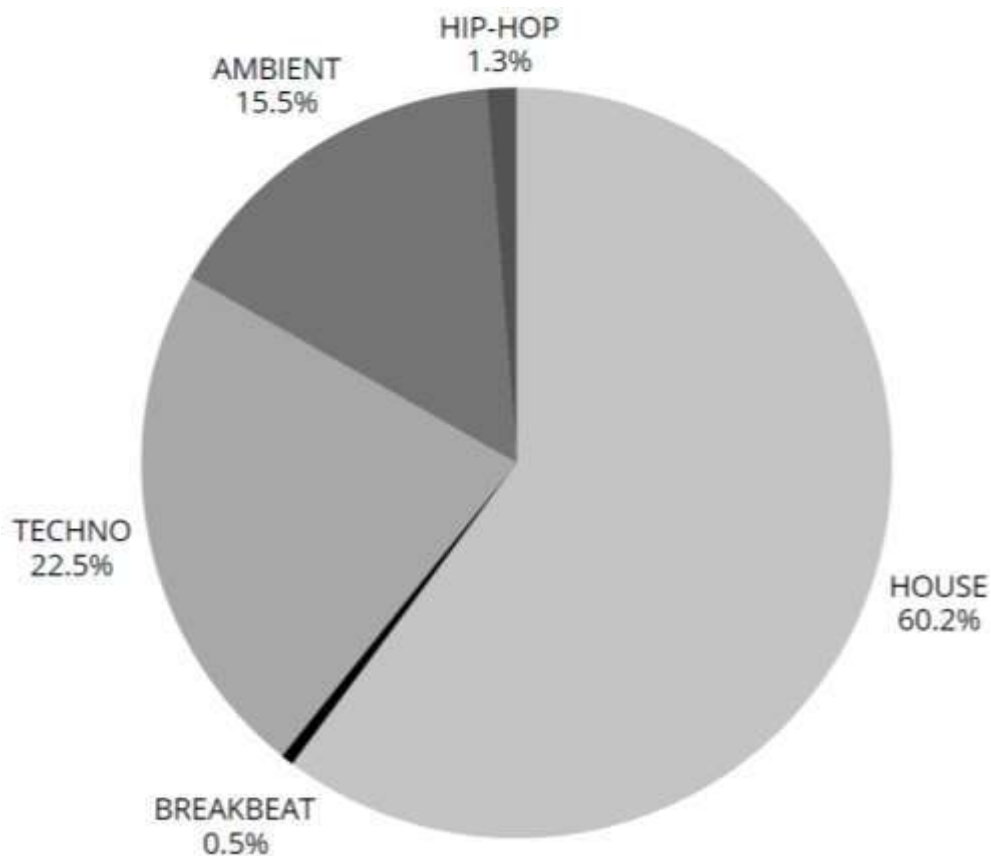
Як бачимо, усі стильові категорії, використані платформами, закономірно укладаються в стильову схему з восьми базових категорій, запропоновану нами раніше в дослідженні «Електронна музика як соціокультурне явище (друга пол. XX – поч. XXI століть)». Проте, очевидно що кожна з платформ адаптувала назви категорій індивідуально, у відповідності з потребами і запитами споживацької аудиторії. Найбільш розвинено на усіх платформах представлена стильова категорія «хаус» (*House*). Так, *Beatport* виділяє сімнадцять, на *Tracksource* запропонована така сама кількість, а *Music Worx* визначає тринадцять підстильових категорій. Для розмежування стильової категорії «техно» *Beatport* визначає чотири основні підгрупи, які розподіляє на десять підстильових категорій, *Tracksource* виділяє лише три, а *Music Worx* чотири підстиля. В той самий час *Tracksource* повністю відмовляється від представлення стилів «транс», «хардкор» і «даб» у будь-яких стильових або підстильових виразах, на відміну від *Beatport* та *Music Worx*, які пропонують незначну, у порівнянні з розглянутими вище категоріями, кількість підстилів. Відповідно, «транс» представлений і на *Beatport*, і на *Music Worx* двома однаковими підстилями; «хардкор» визначений на *Beatport* у двох основних і чотирьох підпорядкованих категоріях, *Music Worx* тут виділяє лише дві; категорія «даб» має на *Beatport* чотири підстильові ніші, тоді як на *Music Worx* зазначено лише один підстиль. Категорія «хіп-хоп» на *Beatport* фактично відсутня, з огляду на те, що цей ресурс відділив окремий вебсайт для цього стилю, отже, тут можемо лише зазначити присутність андеграундних підстилів хіп-хоп: треп (*Trap*) та вейв (*Wave*). *Tracksource* пропонує чотири, а *Music Worx* два підстиля для категорії «хіп-хоп». Підстилі категорії «*Breakbeat*», що базуються на ламаних ритмах, досить широко представлені на *Beatport*, у кількості десяти, на відміну від *Tracksource* та *Music Worx*, які виділили для них лише по дві підстильові ніші. Схожа для усіх трьох платформ картина складається для категорії «ембієнт», тут *Beatport* виділяє лише один, а *Tracksource* та *Music Worx* по два підстиля.

Проведений аналіз виявив відсутність на досліджуваних платформах деяких стильових категорій, які представляють інтерес у науковому ракурсі та мають достатньо широку аудиторію, серед яких ейсид (*Acid*), аптемпо (*Uptempo*), ейтбіт (*8Bit*) та ін. Також усі три наведені платформи нехтують деякими часто вживаними уточнювальними префіксами, які вказують на емоційні ознаки або характер стилю та могли б визначати певні сегменти споживацької аудиторії і, таким чином, впливати на її інтерес, а саме: темний (*Dark*), м'який (*Soft*), атмосферний (*Atmospheric*), меланхолійний (*Melancholic*) тощо. При цьому збільшення кількості підстильових категорій на платформах, очевидно, не вирішить маркетингових завдань, а навіть навпаки, зробить більш громіздкою стильову схему сайтів.

Як видно з порівняння наведених прикладів, усталена універсальна стильова схема на даний час відсутня; таке становище вимагає удосконалення як у визначенні кількості категорій, так і в їх узагальненні, а також вказує на потребу уточнення термінологічного апарату. Для визначення досліджуваного феномену загалом, на нашу думку буде точнішим термін «масова електронна музика» [3]. Він указує на приналежність і тісний зв'язок явища з масовою культурою, його спрямованість на масового споживача і позначає його підпорядкованість законам маскульту. Спираючись на проведений аналіз співвідношення категорій на платформі *Beatport* зазначимо, що найбільше розгалуження підстильових течій можна спостерігати у найпопулярніших і найбільш розвинених категоріях («хаус», «техно», «брейкбіт»). У той же час стильові схеми платформ *Tracksource* та *Music Worx* демонструють найбільшу розгалуженість лише в категорії «хаус». Тоді як деякі традиційні категорії, будучи на даний час не такими популярними, навпаки демонструють згортання до одної («даб») або трьох («транс») виділених платформами підстильових ніш. Цікава картина складається у разі застосування принципу узагальнення і кількісного порівняння наявності композицій в усіх стильових категоріях, представлених на спеціалізованих музичних платформах.

Рисунок 1 ілюструє співвідношення кількості наявних творів у стильових категоріях на платформі *Tracksource* у процентному еквіваленті.

Рисунок 1.

Таблиця 2 демонструє кількісний зріз² творів у кожному з підстилів на платформі *Tracksource* в ракурсі узагальнення³, запропонованих нами раніше категорій.

Таблиця 2.

House	717850	House	3005110
Deep House	583770		
Soulful House	116320		
Garage	18910		
Afro House	54580		
Nu Disco / Indie Dance	198930		
Jacking House	67090		
Tech House	612500		
Classic House	37280		
Disco	21360		
Afro / Latin / Brazilian	34570		
Melodic / Progressive House	403710		
Electro House	103730		
Leftfield	34510		
Techno	847980	Techno	1122280
Minimal / Deep Tech	274300	Ambient	772030
Lounge / Chill Out	236870		
Electronica	535160	Breakbeat	27420
Broken Beat / Nu-Jazz	27420		
R&B / Hip Hop	21770	Hip Hop	64500
Soul / Funk	42733		

Зазначимо також використання платформами нестильових категорій, що вказує на певні перспективи розвитку і можливість налаштування системи точніше під користувача, а також на наявність умов для додаткових вимірів досліджуваного феномену. В цьому контексті слід згадати також підхід з розподілу принципів класифікації масової електронної музики на музичні та немусичні, запропонований нами в попередніх дослідженнях, реалізований у надстильових і наджанрових ознаках [3]. Серед інших варта уваги спроба А. Бондаренка щодо поділу неакадемічної електронної музики на танцювальну (*Techno, House, Trance, Drum`n`Bass* та ін.) і нетанцювальну (*ambient* та його різновиди, *Industrial, IDM* тощо) [2]. Незважаючи на важливість зазначених спостережень для загального вивчення феномену масової електронної музики, вони не є впливовими чинниками для даного дослідження. Головними тут ми вважаємо маркетингові аспекти, продиктовані глобальною музичною індустрією і, відповідно, масовою культурою та її законами. Цікавий ракурс щодо відповідності вибору музичних творів рисам особистості, запропонований вченими кембриджського та стенфордського університетів. У своїй сумісній праці дослідники фокусують увагу на індивідуальних факторах [5], що цілковито співвідноситься з нашим поглядом на індивідуалізацію масової культури і відповідає напряму нашого дослідження.

Підсумовуючи результати проведеної аналітичної роботи, зазначимо, що процеси розгалуження і змішування течій масової електронної музики продиктовані здебільшого попитом споживачької аудиторії. Фундаментальним чинником таких процесів є розвинена масова культура. Особливої уваги потребує недосконалість існуючої системи категоризації масової електронної музики на міжнародних музичних платформах, де головує практичне застосування. На необхідність модернізації системи класифікації вказують розбіжності в категоризації стильових та підстильових напрямів на спеціалізованих вебсайтах (*Beatport, Traxsource, Music Worx*), вивчених у цьому дослідженні. На нашу думку, таким рішенням може стати введення додаткової «*підсистеми маркерів*», вбудованої в пошукову систему платформ. Така форма категоризації спроможна враховувати не виключно стильові ознаки, а також емоційні ознаки (*Melancholic, Happy* тощо), ознаки характеру (*Atmospheric, Dark* тощо) та приналежність до певних культур (*Afro, Latin, Brazilian, Tribal*). Запропонована модель допоможе звужити кількість основних стильових течій, не нехтуючи при цьому важливими підстильовими категоріями. Навіть навпаки, такий підхід може уточнити підстильову категорію індивідуально в кожному окремому випадку, що може вплинути на вибір слухача і таким чином розширити коло зав'язків платформи з аудиторією. Так, у разі використання 10 основних стильових категорій та 10 маркерів, уже отримуємо 100 можливих варіантів підстильових категорій, навіть додавання лише одного маркера (наприклад: стильова категорія «техно» з додаванням маркеру «дарк» (*Techno – Dark*)), у декілька разів перевищує точність існуючого розподілу. Тоді як при необхідності можуть бути використані декілька маркерів одночасно (наприклад: стильова категорія «хаус» із додаванням маркерів «латін», «меланхолік», «софт» (*House – Latin, Melancholic, Soft*)), що вказує на великий потенціал моделі. Такий підхід створює значно гнучкішу конструкцію стильової категоризації і може бути застосований не виключно на спеціалізованих платформах, але й на музичних платформах із широким форматом, як *Spotify, Apple Music* тощо. У разі втілення «*підсистеми маркерів*» саме платформами, загальна система категоризації виключатиме суб'єктивність⁴ на рівні розподілення за основними і підпорядкованими категоріями. Відповідно, «*підсистема маркерів*» може бути впливовим інструментом у зв'язках з аудиторією для музичних інтернет-платформ в динаміці науково технічного прогресу і розвитку віртуалізації світового суспільства. Необхідність систематизації набуває особливої актуальності, з врахуванням значної кількості, понад ста тисяч музичних творів, які щоденно додаються правовласникам і авторами на музичні платформи для подальшого розповсюдження [6]. Ракурс, запропонований нами, є ще одним кроком в академізації явища масової електронної музики і в той же час є пропозицією удосконалення існуючої системи на практиці. Цей підхід розширює погляд на класифікацію феномену масової електронної музики, відкриває шляхи для нових пошуків і може стати плідним ґрунтом для подальших досліджень.

Примітки:

¹ Для порівняння, міжнародні музичні платформи *Apple Music* та *Spotify* містять від п'ятдесяти до ста мільйонів творів у загальній кількості в усіх стильових категоріях.

² Дані отримано з відкритого джерела на сайті www.tracksourc.com 3 грудня 2024 року.

³ З метою отримання точніших результатів в процесі узагальнення підстильову категорію *Soul / Funk / Disco* в таблиці 2 розподілено пропорційно у дві відповідні категорії.

⁴ На відміну від інтернет-платформи *Bandcamp*, яка дозволяє використання «тегів» за вибором авторів та правовласників.

Список використаної літератури

1. Бойко О. М. Українська масова музика: етапи розвитку, національні особливості: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / Нац. акад. наук України; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім.

М. Т. Рильського. Київ. 2017. 215 с.

2. Бондаренко А. І. Електронна музика в Україні останньої третини XX – початку XXI століття : дис. ... канд. миств.: 26.00.01 / Нац. ун-т культури і мистецтв. Київ. 2021. 293 с.

3. Лазарев С. Г. Електронна музика як соціокультурне явище (друга половина XX – початок XXI століть) : дис. ... канд. миств. : 26.00.01 / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2018. 241 с.

4. Beatport: 16 years in numbers : Denver, 2020. URL: <https://www.beatportal.com/articles/375690-beatport-16-years-in-numbers> (Last accessed: 05.12.2024).

5. Greenberg D. M., Kosinski M., Stillwell D. J., Monteiro B. L., Levitin D. J., Rentfrow P. J. The Song is You: Preferences for Musical Attribute Dimensions Reflect Personality. *Social Psychological and Personality Science*. Thousand Oaks. 2016. Vol. 7. No 6. P. 597–605.

6. Ingham T. Why Ingesting 100.000 Tracks a Day May Not Prove Sustainable For Spotify's Business in the Long-Term. *Music Business Worldwide* : London, 2022. URL: <https://www.musicbusinessworldwide.com/ingesting-100000-tracks-a-day-may-not-prove-sustainable-for-spotifys/> (Last accessed: 07.12.2024).

7. Snoman R. *The Dance Music Manual*. First Edition. Burlington : Focal Press, Published by Elsevier Ltd., 2009. 509 p.

References

1. Boiko O. M. *Ukrainska masova muzyka: etapy rozvytku, natsionalni osoblyvosti: dys. ... kand. mystetstvoznavstva: 17.00.03 / Nats. akad. nauk Ukrainy; Inst. mystetstvoznavstva, folklorystyky ta etnologii im. M. T. Rylskoho*. Kyiv. 2017. 215 s.

2. Bondarenko A. I. *Elektronna muzyka v Ukraini ostannoi tretyny XX – pochatku XXI stolittia : dys. ... kand. myst.: 26.00.01 / Nats. un-t kultury i mystetstv*. Kyiv. 2021. 293 s.

3. Lazariiev S. H. *Elektronna muzyka yak sotsiolokulturne yavyshe (druga polovyna XX – pochatok XXI stolittia) : dys. ... kand. myst. : 26.00.01 / Nats. akad. kerivnykh kadriv kultury i mystetstv, Nats. muz. akad. Ukrainy im. P. I. Chaikovskoho*. Kyiv, 2018. 241 s.

4. Beatport: 16 years in numbers : Denver, 2020. URL: <https://www.beatportal.com/articles/375690-beatport-16-years-in-numbers> (Last accessed: 05.12.2024).

5. Greenberg D. M., Kosinski M., Stillwell D. J., Monteiro B. L., Levitin D. J., Rentfrow P. J. The Song is You: Preferences for Musical Attribute Dimensions Reflect Personality. *Social Psychological and Personality Science*. Thousand Oaks. 2016. Vol. 7. No 6. P. 597–605.

6. Ingham T. Why Ingesting 100.000 Tracks a Day May Not Prove Sustainable For Spotify's Business in the Long-Term. *Music Business Worldwide* : London, 2022. URL: <https://www.musicbusinessworldwide.com/ingesting-100000-tracks-a-day-may-not-prove-sustainable-for-spotifys/> (Last accessed: 07.12.2024).

7. Snoman R. *The Dance Music Manual*. First Edition. Burlington : Focal Press, Published by Elsevier Ltd., 2009. 509 p.

UDC 008:7.78.03.004.77

CTRONIC MUSIC CATEGORIZATION : ANALYSIS OF MODERN APPROACHES AND RESEARCH PROSPECTS

Lazarev Serhii. – PhD in Study of Art, Associate professor of the department «Musical Art of Estrada» Pavlo Chubynskiy Academy of Arts. Kyiv

This research of electronic music is dedicated to the aspects of systematization of its classification in prospect of internet musical platforms categorization system modernization. Style and sub-style categories, which are designated as «genre» and «sub-genre» on popular international music platforms Beatport, Traxsource and Music Worx were studied. The comparative analysis of categories and sub-categories was carried out, as a result their similarities and differences are identified. The quantitative assessment of the existent musical works on the platforms was made. For the analysis, accurate current data has been collected, which are presented in the tables for clarity. The research is illustrated with the diagram demonstrated the percentage ratio of the musical pieces in categories on the musical internet-platform Traxsource. The terminology, effective for both academic and non-academic spheres, has been clarified. It has been found that the fundamental factor influencing the development of the phenomenon of the mass electronic music is the mass culture. Among the main factors of branching and merging of the stylistic directions of the mass electronic music, the standards of the music industry and the demand of the user audience has been identified. The analysis carried out, allowed us to conclude that there is no generally accepted system of the electronic mass music categorization. As the result of the research the «*sub-system of recognition markers*» that will be much more focused on individuality was suggested. It will count the character and the emotional state as well as the website navigation. This study expands the view on the classification of modern mass electronic music, opens up the ways for the new searches and creates the basis for further research of the phenomenon.

Key words: mass culture, electronic music, categorization of electronic music, style, musical internet-platforms.

Надійшла до редакції 24.11.2024 p.